

Til lovforslag nr. L 30. Skriftlig fremsættelse (3. oktober 2002)

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om råstoffer.
(Lovforslag nr. L 30).

Som led i bestræbelserne på at gennemføre en forenkling af lovgivning og administration foreslås med ændringen af råstofloven, at der gives mulighed for en forlængelse af de såkaldte anmeldte rettigheder til indvinding af andre råstoffer end sand, sten og grus, d.v.s. ler, kridt, kalk, granit, tørv etc. Derudover går forslaget ud på, at reglerne for indvinding af råstoffer på søterritoriet og kontinentalsoklen ændres, så miljøministeren i helt særlige tilfælde kan give dispensation til indvinding også af andre råstoffer end sand, grus og ral.

Med indførelsen af råstofloven i 1972, om udnyttelse af sten, grus og andre naturforekomster i jorden og på søterritoriet, indførtes en tilladelsesordning for råstofindvinding på landjorden, hvorefter al indvinding krævede tilladelse efter råstofloven og ikke som hidtil primært efter landbrugsloven.

Der blev imidlertid fastsat overgangsregler, hvorefter der ikke krævedes tilladelse til indvinding for de udnyttelsesrettigheder, der var erhvervet før fremsættelsen af forslaget til råstoflov på grund af de erstatningsmæssige konsekvenser af en generel inddragelse af tidligere erhvervede udnyttelsesrettigheder. Efter disse overgangsregler skulle der blot ske en anmeldelse af indvindingsretten til vedkommende amtsråd indenfor en nærmere angiven tidsfrist.

Ved en ændring af råstofloven i 1977 indførtes en tidsbegrænsning for gyldigheden af de anmeldte rettigheder - 10 år for sand, sten og grus og 25 år for de øvrige råstoffer ler, kalk, kridt, tørv etc. som dermed bortfalder 1. juli 2003. Herefter forudsætter al råstofindvinding tilladel-

se efter råstofloven. Ved tidsbegrænsningens indførelse antog man, at hovedparten af rettighederne ville være udnyttede eller optaget i amternes regionplaner ved rettighedernes bortfald. En undersøgelse har vist, at der stadig findes omkring 300 anmeldte rettigheder, i mange tilfælde omfattende reservearealer til mange års forbrug. Af de ca. 300 anmeldte rettigheder ligger omkring halvdelen i regionplanernes graveområder.

Hvis der ikke meddeles tilladelse efter råstoflovens § 7 til råstofindvinding i forbindelse med bortfaldet af de anmeldte rettigheder, vil indehaveren i nogle situationer efter Højesterets praksis være erstatningsberettiget efter grundlovens § 73.

Indehavere af anmeldte rettigheder vil dermed være tilskyndet til at søge indvindingstilladelse på samtlige arealer inden udløbet af de anmeldte rettigheder, uanset behovet for at indvinde, for derved at sikre sig mulighed for at opnå erstatning efter grundloven ved afslag på ansøgning om indvinding.

Med den nuværende lovgivning må der derfor forudses en række afslag med krav om erstatninger til følge samt andet belastende administrativt arbejde.

Med den foreslåede lovændring gives der mulighed for en forlængelse af de anmeldte rettigheder med 25 år til 1. juli 2028. Det præciseres i lovforslaget, at enhver indvinding efter 1. juli 2003 kræver tilladelse efter de til enhver tid gældende regler. Herved bortfalder incitamentet til at indgive ansøgning om indvinding på et areal, omfattet af en forlænget ret, før end der er behov for det.

Først på det tidspunkt behøver råstofmyndigheden at tage stilling til, om der skal meddeles tilladelse eller ej på det grundlag, der er gældende på det pågældende tidspunkt. Herved opnås en spredning i det administrative arbejde med behandling af de anmeldte rettigheder. Antallet